Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 196 ◆ Середа, 9 жовтня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

І ПОРАДІЄ ЗА НАС КНЯЗЬ ВОЛОДИМИР

Фото Станіслава ЗАБАРНОГО.

3 Схоже на те, що тризуб — родовий знак київських князів, цей давній герб, який знаходимо на монетах, викарбуваних за часів Володимира Великого — знову займе належне йому місце на гербі нашої молодої держави. Він і синьожовте знамено повертаються до народу України, має шанс стати його державним символом й надією після довгих років ганебного паплюження.

ПЕРШИЙ РЕАЛЬНИЙ КРОК?..

Голова Федерац.ї футболу України Віктор Банников 4 жовтня в Цюріху вручив пакет документів керівникам всесвітньої та європейської футбольних Федерацій — ФІФА та УЄФА. В ньому були:

1. Постанова і Акт про державну незалежність України.

2. Заявка Федерації футболу України про надання їй тимчасового членства в ФІФА з подальшою ратифікацією цього документа на конгресі.

3. Лист Міністерства у справах молоді, фізичної культури і спорту про передання Федерації футболу України всіх повноважень по організації і розвитку гри в республіці.

4. Заявка збірної України на участь у чемпіонаті світу в США 1994 року.

Зустрічі і бесіди посланців України з віце-президентом ФІФА Леннартом Юхансоном і генеральним секретарем УЄФА Герхардом Айгнером пройшли в діловій і приязній обстановці. З української сторони участь у них взяли також президент ФК «Динамо» (Київ) Віктор Безверхий і технічний директор цього клубу Володимир Веремєєв.

— Зачекаємо засідання виконкому ФІФА, — сказав В. Банников, — на якому розглядатиметься наше питання. Раніше нас і слухати не хотіли. Але віднедавна ставлення до України в ФІФА та УЄФА помітно змінилося на краще. Це ми добре відчули, перебуваючи в Швейцарії. І це, зрозуміло, вселяє оптимізм у наші серця...

УЧОРА відбулася зустріч заступника Голови Верховної Ради України В. Гриньова із заступником міністра економіки ФРН Л. Шумерусом. Сторони обговорили конкретні шляхи розвитку економічних відносин між двома країнами. Л. Шумерус мав розмову з міністром економіки України А. Мінченком.

З БЕРЕЖЕННЮ національних традицій та культури присвячено установчий конгрес по створенню демократичної спілки угорців України, який відбувся у прес-залі київського готелю «Братіслава».

У КИЄВІ урочисто відкрився ізраїльський інформаційний центр. Його відкрив міністр з Ізраїлю пан Звулун Хаммер. Центр розташувався на вулиці Курській, 6.

ЗАЧЕКАЄМО ДО ГРУДНЯ?

Запропонований договір про новий економічний союз містить у собі багато елементів старого СРСР, заявив заступник голови українського парламенту В. Гриньов. В інтерв'ю агентству Рейтер Гриньов, однак, висловив впевненість, що врешті-решт Україна приєднається до якоїсь форми вільної економічної асоціації, яка замінить колишній Радянський Союз. При цьому він зазначив: ще багато складних питань доведеться обговорити. На думку Гриньова, грудень є надто оптимістичною датою для підписання договору, який ще повинен обговорюватися на Верховній Раді України.

ЗНОВУ ПРО ДОПОМОГУ

Міністри фінансів Європейського співтовариства прийняли рішення надати СРСР новий кредит у 1,5 мільярда доларів для закупівлі харчів. Міністр фінансів Нідерландів Кок повідомив: цю допомогу буде надано за умови, що інші члени «сімки» — США, Канада та Японія — також нададуть Радянському Союзові кредитів на таку ж суму. Тим часом Іван Силаєв заявив у Москві, що для СРСР краще регулярна, а не екстрена допомога. Наша інфраструктура, сказав він, не може дати собі ради з масовими поставками харчів.

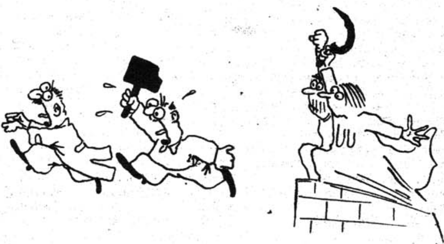
ОБЕРЕЖНИЙ ОПТИМІЗМ

Сполученим Штатам слід із застереженням реагувати на недавні радянські пропозиції щодо скорочення ядерних озброєнь, заявив у Вашингтоні голова сенатської комісії у справах збройних сил Нанн. Висловивши обережний оптимізм з приводу реакції Президента Горбачова на останні американські ініціативи у сфері роззброєння, Нанн водночас закликав американський уряд враховувати нестабільність СРСР. Не можна виходити з того, наголосив він, що все навічно залишиться під контролем теперішнього радянського керівництва.

6

ТРИМАЙСЯ, КАТАНІ!

або Як одне беззаконня породжує безліч інших

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада України

◆

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
252047
Київ, вул. Нестерова, 4

◆

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий коректорською 441-84-42, 224-72-54 (телефакс)

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64

листів — 441-82-05, 441-29-61

економіки — 441-88-07,

аграрний — 441-86-18,

міжнародний — 446-91-20,

охорони здоров'я — 441-88-06,

соціальних питань — 441-88-05,

екології — 441-88-59,

культури — 441-86-44,

спорту — 441-88-08,

інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,

історії України — 441-88-62,

військових питань — 441-88-52,

реклами — 441-89-44,

бухгалтерія — 441-84-00

◆

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

◆

Індекс 60955

Тираж 156.200

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

◆

Газети виходить 5 разів на тиждень. Сьогодні, у середу, на 8 сторінках.

Парламентська хроніка

ЯК ДАЛЕКО ВІД РАДИ ДО НАРОДУ?

Ранкове засідання 8 жовтня

За дві години роботи депутати спромоглися тільки обговорити орієнтовний графік роботи сесії і внесли до нього істотні доповнення. Депутати будуть обговорювати проект Закону «Про доповнення статті 63 Кримінального кодексу України», який передбачатиме певні санкції за заклики порушити територіальну цілісність України. Комісіям і президії парламенту доручено внести на розгляд сесії проекти Декларації прав людини, нових законів про вибори, про націоналізацію майна КПУ, створити Конституційний суд, визначитися з питаннями про вибори Президента України і про текст запитання референдуму 1 грудня, із створенням акціонерного зовнішньоекономічного банку України. Розгляне сесія й позицію парламенту щодо ядерної зброї, розташованої на території республіки. Це викликано ініціативами президентів США і СРСР щодо скорочення тактичної ядерної зброї, якої чимало на Україні. 20 жовтня зі своїм баченням виходу з кризи і заходами щодо соціального захисту населення виступить перед депутатами Прем'єр-міністр України В. Фокін.

Через непідготовленість документів знято питання про постійні комісії Верховної Ради до прийняття нової Конституції України та нового регламенту роботи парламенту, а також проект Закону про селянські та фермерські господарства.

До перерви депутати заслухали доповідь заступника міністра фінансів України В. Ільїна про проект Закону «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» і приступили до його обговорення.

Почалася сесія зі своєрідного рекорду — було зареєстровано аж 403 народних депутати. Такого на сесії не було давно. Але, на жаль, привітати депутатів, як на мене, можна хіба що тільки з цим. Усе, що внесено до орієнтовного графіка, звичайно, важливо: і територіальна цілісність, і націоналізація майна КПРС на Україні, і Закон про вибори, і багато що іншого. Але коли я слухав аргументацію деяких депутатів, то мені здалося, що вони або взагалі не ходять до магазинів і на ринки, де, як висловився депутат В. Марченко (Сумщина), «одні цветочки, а коріння спекуляції дійшли до магазинів», або ніяк не можуть зрозуміти, що сьогодні, як ніколи, актуальне «вічне запитання» останніх 73 років нашої історії. А воно просте, як білий світ: як можна так господарювати в такій багатющій країні, щоб украй її розорити, а населення довести до межі зубожіння і поставити перед усім світом із простягнутою рукою? Звичайно, це, можливо, прояв того, що у нас, радянських, своя гордість, але вибачте, шановні, у переважної більшості людей уже руки стомилися: скільки ж можна?..

Та, повторюю, на жаль, заклики депутатів В. Петрова (Полтавщина), Л. Табурянського (Дніпропетровщина), В. Марченка (Сумщина), В. Філенка (Харківщина) та деяких інших — розглянути терміново і першочергово програму виходу з кризи, соціального захисту населення, заслухати з цього приводу Прем'єр-міністра В. Фокіна — залишилися без задовільної відповіді. Не те, щоб відклали у «довгу шухляду», а знову перенесли обговорення на 20 жовтня. Мені зрозуміле праведне обурення В. Фокіна на слова В. Філенка, який стверджував, що за бездіяльності уряду йде розкрадання України. Кому, звичайно, таке сподобається, але хіба так багато в цих словах неправди, Вітольде Павловичу? Хочеш — не хочеш, а згадаєш слова депутата В. Пилипчука (Рівненщина), який на одному з минулих засідань говорив, що восени нас чекає економічна катастрофа і галоп гіперінфляції.

Справді, пора вже або, як пропонував депутат А. Ягоферов (Луганщина), «показати зубки» і вимагати від місцевих господарників виконання рішень уряду, або самовизначитися із здатністю керувати ситуацією. Щоб народ нарешті хоч у чомусь відчув полегшення, щоб не лунали заклики до відставки уряду...

Отже, 20 жовтня ми, здається, почуємо, якими ж шляхами ми підемо в світле майбутнє незалежної України. Недаремно ж, певно, депутати розглянули Закон про податки з власників транспортних засобів, кошти з яких підуть на облаштування наших доріг. Але чомусь, відверто скажу, не віриться, що коли ми не відкриємо дорогу ринкові, не звільнимо остаточно від командних пут виробника - власника, то навіть шляхами й американського стандарту далеко не заїдемо.

20 жовтня, мені здається, вирішиться доля нашого уряду, бо терпець нарешті урветься й депутатам, як уривається він у людей, змушених або рахувати копійки від зарплати до зарплати, або міркувати над тим, куди ж подіти наші «дерев'яні». Це вже вдруге на цій сесії так, як учора, трясли на сесії міністерські крісла нашого уряду...

Серед інших рішень того засідання не можна не відзначити розгляд питання про цілісність України. Розбити її на маленькі «карабахи», звести нанівець проголошення незалежності дискредитацією с[...] цієї світлої ідеї, «провал[...] референдум 1 грудня шляхом загострення соціально-економічної кризи — це єдиний і, певно, останній шанс старих сил повернути колесо історії назад. Владу добровільно ніхто не віддає, і заради її збереження ті, хто ніколи не сповідував високої моралі, готові на все: від брехні і наклепів до політичних провокацій, збудження сепаратизму, загострення соціальної напруженості. Як би не «розбиралися» між собою депутати від Донбасу, відхрещуючись від ідеї автоном[...] свого краю, вже всім з[...]ло: диму без вогню не буває. Як «димить» і в Криму. Депутатська позиція тут має бути чіткою: є закон, який суворо засуджує сепаратизм, він і має діяти. І це не «замах на демократію і свободу преси», як дехто до цього хоче звести п[...]блему, а право держави [...] самозахист.

Володимир СКАЧКО,
парламентський кореспондент «Голосу України».

ЧЕКАЙТЕ САНКЦІЙ

НОТАТКИ ІЗ ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

На відміну від пленарних засідань вищого законодавчого органу республіки робота його Президії не транслюється по радіо і телебаченню. Однак тим, кого не цікавить, шкодувати нічого. Бо, на мою думку, Президія є мікромоделлю Верховної Ради. Дискусії, опоненти головуючого, емоційні, не завжди вмотивовані виступи — все це маємо можливість спостерігати і на пленарних засіданнях Верховної Ради. Різниця лише в одному — зал засідань не світиться порожніми кріслами, як це можна спостерігати на сесії. Не було винятком з правил і засідання Президії, яке відбулося 7 жовтня.

З десяти питань, винесених на розгляд, найбільше уваги було приділено таким, як «Питання Всеукраїнського референдуму», «Про надзвичайні заходи по забезпеченню нормального функціонування газет та інших періодичних видань республіки у 1991 році», «Про передачу з балансу Секретаріату Верховної Ради України на баланс Кабінету міністрів України приміщень, підприємств та закладів, що належали ЦК Компартії України та КПРС», а також проблемам Національного банку України.

Стосовно майбутнього референдуму, то основна дискусія точилася навколо тексту, який має бути внесений в бюлетень. Тут думки розділилися. Наприклад, голова Комісії у закордонних справах Дмитро Павличко запропонував сформулювати питання так, щоб у ньому було відображено, що ти бажає людина жити в незалежній Україні, де будуть гарантовані всі права громадян незалежно від національності й віросповідання. Ця пропозиція, до речі, знайшла багато прихильників серед членів Президії. Як і та, що Верховній Раді треба звернутися до громадян України з роз'ясненням щодо Акта про незалежність України. Адже нині на незнанні цього документа, його нерозумінні серед широкого загалу людей деяких областей України спекулюють різного роду сепаратисти. Доцільним визнано й широку пропагандистську роботу по роз'ясненню мети референдуму.

Щодо заходів по забезпеченню нормального функціонування газет, а простіше кажучи—вирішення проблеми паперу для періодичних видань, то це питання, як підкреслив головуючий, мають у найкоротший строк вирішити відповідні служби Кабінету міністрів. У противному разі до них буде вжито санкції — аж до звільнення міністрів, відповідальних за цю справу, з посади. Адже не може законодавчий орган звалювати на себе ще й функції виконавчого. До речі, коли мова зайшла про окремі проблеми роботи Національного банку України і зокрема про нерозпорядливість та пасивність щодо валютних надходжень, такі ж санкції запропоновано застосувати й щодо його керівництва.

Судячи з усього, члени Президії, як і Верховна Рада, інколи не проти взяти на себе функції виконавчого органу. Зокрема, це було помітно, коли йшлося про передачу на баланс Кабінету міністрів приміщень та підприємств, закладів, що належали компартії. Дехто не проти був одразу ж тут на засіданні, вирішити це питання. Отже, лозунг «експропріація експропріаторів», започаткований більш як сімдесят років тому, продовжує «жити-поживати», незважаючи на те, що сьогодні ми заперечуємо методи більшовиків.

Конструктивній і діловій роботі Президії заважає, очевидно, й те, що дехто з її членів час від часу виходить за межі обговорюваних питань, забуваючи при цьому навіть про те, що вони вже затверджені сесією. Можливо, Президія вже звикла до виступів Володимира Пилипчука, як постійного опонента Леоніда Кравчука, але на тих, хто побував на засіданні вперше, оця непоступливість Володимира Мефодійовича справляє дещо дивне враження. Виникає думка, що дискусія ведеться заради дискусії, а не істини.

Можна було б, звичайно, й не розповідати так детально про це засідання й не виносити для загалу свої суб'єктивні думки. Але ж і Президії час від часу не гріх подивитися на себе очима сторонньої людини. Інколи збоку видно краще.

Василь ТУГЛУК.

У партіях і рухах

МАЮТЬ НАМІР ПОСЛУХАТИ

Від компетентних осіб з апарату Верховної Ради [...]ської АРСР надійшла інформація про те, що керівництво Верховної Ради та Ради Міністрів республіки планує провести зустріч із Меджлісом кримсько-татарського народу. Коло питань не визначено, і мова, ймовірно, піде про державний статус Криму. Існують припущення, що причиною майбутньої зустрічі стали контакти Меджлісу з керівництвом опозиційного Громадянського форуму Криму, кримської крайової організації Руху, які 22 вересня спільно з Меджлісом виступили в Симферополі на мітингу з вимогою забезпечити права кримсько-татарського народу.

Рух-прес.

АГЕНТУРА НЕ ДРІМАЛА

Один з лідерів Громадянського форуму Криму, народний депутат КАРСР Олексій Дмитрієв заявив: йому стало відомо, що проти нього вів агентурно-оперативну діяльність УВС Кримоблвиконкому. Дмитрієв вважає, що ця робота велася в зв'язку з його політичною діяльністю. Він збирається домагатися ознайомлення з заведеною на нього агентурною справою, в результаті якої, як він вважає, його двічі незаконно притягували до кримінальної відповідальності. 1 жовтня має відбутися суд після касаційної скарги Дмитрієва, після якого він вимагатиме передачі своєї справи на нове розслідування.

Рух-прес.

Здається, ми нарешті усвідомили, що Україна без своєї грошової одиниці не врятує напівзруйновану економіку, не подолає глибокої кризи, в яку її завела колоніальна політика московського центру. Та ось парадокс: віддрукувати ці гроші ми не можемо, бо досі не маємо державного герба. А гроші без державної символіки, як влучно зауважила народний депутат України Лариса Скорик, то пустий папір.

Чи будемо ми, врешті-решт, мати державну символіку, гідну нашого народу, нашої молодої держави? Схоже, що так. Принаймні, конкурс, оголошений кілька місяців тому на проект герба нашої республіки, обнадіює. Характерна деталь: на абсолютній більшості робіт, представлених на конкурс, домінує як головна деталь тризуб. Правда, інколи з невеличкими суто художніми додатками.

І все ж таки, якою має бути державна символіка незалежної України? Про це і йшла мова на засіданні Комісії Верховної Ради України з питань культури і духовного відродження за участю представників інших комісій та науковців.

— У постійних комісіях Верховної Ради України —

І ПОРАДІЄ ЗА НАС КНЯЗЬ ВОЛОДИМИР

Г. Логвин, доктор мистецтвознавства:

— Герб — це символ держави. Тож повинен бути надзвичайно лаконічним, простим і доступним для розуміння кожним. І я стою на тім, що, крім тризуба, нічого не потрібно тулити на герб. Ніяких вінків, колосків чи нафтових вишок... Ідіть подивіться в Лавру, в музей коштовностей, де лежить золотник Володимира Святославовича — класичний зразок цього тризуба.

Отже, коли державним гербом України стане тризуб, то всім, навіть дитині в школі, можна буде легко пояснити, що та держава, яку ми нині виборюємо, не впала нам з неба. Це відновлення історичної справедливості. Бо ту державу, утворену в 1918—1921 роках, насильно зруйнували і знищили окупанти.

К. Гломозда, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту історії України:

— Сучасний процес суспільного розвитку і громадського руху вже засвоїв тризуб як девіз нашої державності. Тому гербове зображення Української держави, на мою думку, має бути доповнене низкою геральдичних ідей і геральдичних відзнак. Причому провідною ідеєю так і залишається тризуб на певному кольоровому тлі. А от щодо самої назви цього знака, то дозволю собі процитувати закон, яким той знак було затверджено як гербову відзнаку. Цей закон надруковано в газеті «Київські губерніальні вісті» від 18 квітня 1918 року: «У справі Державного Герба України Мала Рада ухвалила: Гербом Української Народної Республіки приймається знак Київської держави часів Володимира Великого».

І вже після цього поширилася в народі назва «тризуб», до речі, надзвичайно спрощена. А в офіційній назві, ухваленій Малою Радою, підкреслювалося саме глибоке історичне коріння цієї відзнаки і той самий сенс, який продовжував цю давню історичну традицію. Отож, мені здається доречним повернутися в нашому законодавстві саме до такого визначення цього знака, що зніме багато запитань з того чи іншого боку.

А. Гречило, науковий співробітник Львівського відділення Археографічної комісії АН України:

— По суті, сам конкурс ще раз засвідчив, що основним елементом герба України повинен бути тризуб.

Тепер стосовно самої термінології. Як трактувати тризуб: як гербовий знак Київської держави періоду Володимира Святого чи просто як тризуб? Ви знаєте, що тризуби і Святослава, і Володимира, і Ярослава Мудрого були різноманітні. Але чому в 1918 році взяли за основу той знак, який уживався за Володимира Великого? Бо на той час, наприкінці X століття, Київська держава досягла найбільшої могутності. Бо тризуб несе в собі ідею соборності всіх українських земель, і саме в роки князювання Володимира Великого всі українські землі було об'єднано в єдиній державі з центром у Києві.

Було також запропоновано, щоб залишити термінологію «тризуб». Можливо, це і правильно, бо останнім часом цей термін увійшов у широкий вжиток, зустрічається в усіх наукових дослідженнях. І нині поняття «тризуб» пов'язується передусім з графічною подачею, виконаною в 1918 році.

І останнє, що стосується конкретного графічного зображення герба. Як на мене, то треба залишити герб з 1918 року, бо, по суті, ми відновили втрачену державність. Правда, тоді герб, виконаний у графіці професором Кричевським, було розроблено тільки в чорно-білому зображенні. Не було обмежено щитове поле і допущено деякі неточності. Можливо, доцільно внести певні зміни — скажімо, подати тризуб в оливковому вінку. Адже тризуб несе в собі ідею соборності і єдності всіх українських земель, а оливковий вінок символізував би миролюбну політику України.

М. Брайчевський, доктор історичних наук, провідний науковий співробітник Інституту археології АН України:

— Передусім одна інформація. Торік під час розкопок Пастерського городища, що на Черкащині, ми знайшли амфору, на якій зображено тризуб. «Вік» цієї амфори абсолютно безпомилково встановлюється. Бо посудину знайдено в житлі, яке згоріло під час хозарського нападу в середині VIII століття.

Я цілком згоден з думкою, що на гербі України треба залишити тризуб. І сам герб повинен бути лаконічним. Бо коли ми почнемо «заганяти» на той герб і те, що Україна — промислова держава, і все інше — то вже буде не герб, а колаж.

Отже, на розгляд парламенту республіки внесено проект Закону України, який гласить:

«Внести до Конституції (Основного Закону) України такі зміни:

Статті 166 і 167 викласти в такій редакції:

«Стаття 166. Державним гербом України є Золотий Тризуб на синьому полі».

«Стаття 167. Державним прапором України є прямокутне полотнище, яке складається з двох рівних за шириною горизонтально розташованих смуг: верхньої — синього кольору і нижньої — жовтого кольору. Відношення ширини прапора до його довжини 2:3».

Схоже на те, що тризуб — родовий знак київських князів, цей давній герб, який знаходимо на монетах, викарбуваних за часів Володимира Великого — знову займе належне йому місце на гербі нашої молодої держави. Він і синьо-жовте знамено повертаються до народу України, має шанс стати його державним символом й надією після довгих років ганебного паплюження й цинічного обріхування комуністичною пропагандою. Ще донедавна наша національна символіка на сторінках офіційних видань, у псевдонаукових, компілятивних працях наших кон'юнктурних науковців інакше як «націоналістична», «петлюрівська», «бандерівська» не іменувалась. І, на жаль, сьогодні противники Української державності поширюють оці більшовицькі плітки, намагаючись посіяти смуту і нетерпимість поміж народу України.

А ми з вами, як співає популярний бард зі Львова, «синьо-жовті прапори підіймемо догори. Та й під самі небеса — отака буде краса!»

Підіймемо від Ужгорода до Луганська. Від купола у резиденції Верховної Ради України на дніпровському березі до штаб-квартири ООН у Нью-Йорку.

Бо ми таки народ, а не драглисте сонмище московських рабів.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ,
оглядач «Голосу України» з питань культури.

ПРО «ВЕРХИ», «НИЗИ» І «ДЕМОКРАТІЮ»

Стосунки між продавцем і покупцем у нас завжди складалися драматично. Тепер же, коли життя примушує рахувати копійки, а брак виховання розв'язує язики, біля прилавків розігруються такі сцени, що забіг би світ за очі, аби нічого цього не бачити. І я б не привертала уваги читача до тієї, яку довелося днями спостерігати, якби не віддзеркалювала вона проблеми, над якою нам усім конче потрібно замислитися.

Події розвивалися блискавично. Зважуючи сивенькій бабусі кілограм слив, продавець ледь помітним рухом притримав терези. Вгледівши це, старенька зробила зауваження:

— І так беру небагато, куди ж обважувати?

Аж набрякло обличчя не дуже тверезого продавця:

— Ач, розкудкудакалась... Добери жменю з ящика і йди геть... Пенсіонерка нещасна...

Намагаючись захистити бабусю, у сварку втрутилася жіночка, що стояла поруч, але на неї з вуст продавця полився такий бруд, що, переставши володіти собою, вона... вивернула на продавця ящик із сливами. Що тут почалося! Вискочивши з-за вагів, продавець заломив жінці руку і звелів збирати сливи. Коли ж та не погодилась, став вимагати гроші, при тому так розмахував перед обличчям кулаком, що можна було не сумніватись: якби не світлий день, не люди, які вже збиралися на скандал, прибив би. Ледь не плачучи, перелякана бабуся хапалася за гаманець.

— Візьміть, візьміть гроші, тільки відпустіть. Вона ж за мене заступилася... Її ж болячеі — І — до людей: — Та покличте ж міліцію!

— Так-так, — зрадів продавець. — Покличте. Нехай забере бандитку.

Нарешті з'явився міліціонер. Розібравшись, що до чого, звелів продавцеві відпустити свою жертву, але ж і того не забрав із собою. Втираючи рясні сльози, жіночка пішла геть. Продавець повернувся до терезів. Бабуся ж зітхнула:

— Бачите, його визволили, а він нічого не робить, щоб отих хапуг приборкати. — (Йшлося про Горбачова).

Котрий тиждень в країні з'ясовують, хто де був у «ті» дні. Вимагають покарань... Так, після того, що сталося, необхідно визначитися у плані союзників і противників, тим більше на рівнях, де службові особи були в змозі захистити чи зрадити демократію. Однак верхи — верхами, та чи тільки на них розраховували організатори перевороту? Згадаймо першу заяву Леоніда Кравчука 19 серпня. Не випадково вона починалася з визнання: те, що трапилось, певною мірою закономірно. Так, безладдя, яке панувало в країні, не могло тривати нескінченно. Мільйони людей прагнули порядку. І ось слово прорунало — з вуст путчистів. Багато навіть бувалих людей проковтнули «гачок». Знадобилися години і години, щоб зрозуміти: коїться злочин! Ну а люди простіші, як бачимо, ще й сьогодні сумніваються: на добро чи на зло перемога демократів, чим обернеться вона для них? І зрозуміти їх легко.

З телеекранів до нас — «панове!» А вийдеш на вулицю... Те, що називаємо демократією, поки ще не демократія — і молоді розуміють. А старшим вона і взагалі бачиться звіром, який гарчить і щириться. На їхній пам'яті часи, коли бабусям поступалися місцем у транспорті, коли в магазині можна було попросити книгу скарг, а при зустрічі з хуліганом покликати міліціонера, причому бути впевненим, що той забере саме хулігана, а не тебе — за те, що гукав. У нас не було правової держави, але було «А що люди скажуть?» Досить було присоромити людину — і вона поверталась у межі, визначені правилами людського співіснування. Тепер нікому ні за що не соромно. Хіба що бабусям — за скромний достаток, який не дозволяє подарувати ненажерливому продавцеві жменьку слив; за злиденний вигляд, що викликає у тих же хапуг презирство. Вони б і обминали ті прилавки, з-за яких можна почути: «Пенсіонерка нещасна...», але в магазинах для інвалідів радянського способу життя (а тільки так і можна назвати нашу держторгівлю) — порожнеча.

Не секрет, що на більш готовими до життя в нових умовах виявилися ті, хто за минулих часів навладарювався, нахапав грошей. Саме вони натягують віжки — у суспільства аж піна з рота. Нам кажуть: потерпіть. Що ж, потерпіти можна. Та одна справа — терпіти нестачу черевиків, а інша — наругу над людською гідністю. Потік духовних нечистот, що збиралися роками в певних верствах суспільства, вирвався на волю і збиває з ніг моїх співгромадян. Чи бачать це політики?

На форумі інтелігенції республіки пролунав заклик відмовитись від референдуму на тій підставі, що наш народ, в якому не всі розуміють навіть слово «референдум», а тим більше, як треба голосувати, щоб краще жити, не зможе зробити правильного вибору. Не відволікаючись на розмірковування про те, що справжній інтелігент мав би знати ціну даному слову (референдум обіцяно народові з найвищої в республіці трибуни), я скажу так: дайте людям відчути захищеність хоч у найбуденніших його правах — і вони підуть за вами. Адже механізми захисту сьогодні практично не діють. (Зламались? Вимкнуті?) І поки не діятимуть, ніхто не дасть гарантії, що спробу реставрації колишнього режиму не буде повторено. Неопутчистам поки що є на кого розраховувати в «низах».

Марина ДЯТЛОВА,
оглядач з питань охорони здоров'я.

Зворот…

Факт і коментар

ОДЕСЬКІ ЄВРЕЇ СПРОСТОВУЮТЬ

Той, хто уважно стежив за візитом Л. Кравчука та парламентської делегації України до Канади і США, запам'ятав, мабуть, як під час однієї з прес-конференцій голові Комісії у закордонних справах Верховної Ради України Д. Павличку було поставлено запитання, в якому висловлювався сумнів щодо лояльності одеських євреїв до незалежності України.

Дмитро Васильович відповів тоді так:

— Євреї Одеси симпатизують нам. Вони знають, що українська інтелігенція, український Рух стоять за єврейство й ніколи від цього не відступляться. Український народ ніколи не заплямує себе антисемітизмом.

Голова Одеського товариства єврейської культури Ф. Мільштейн зазначив:

— Відомо, що історія єврейсько-українських взаємовідносин неоднозначна, у ній немало складних моментів. Але нині — інші часи. Згадаймо: Україна виявилася єдиною республікою, що перекрила шлях на свою землю «Пам'яті» та їй подібним. Тут не вийшло жодного антисемітського видання, Україна першою відкрила простір для національно-культурного відродження єврейського населення, першою виступила за відновлення дипломатичних відносин з Ізраїлем. Тож вільну, незалежну, демократичну Україну, європейську державу з відкритими кордонами, інтегровану з такими ж вільними республіками, Україну, де пріоритетом будуть права людини, Україну, що стала рідною домівкою для людей різних національностей, незалежний єврейський рух підтримує й буде підтримувати.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеса.

А ТЕПЕР ВІЙНА РЕФЕРЕНДУМІВ?

Реалії

В Криму розгортається кампанія проти акта 1954 року про передачу Криму в склад України. В суботу, 5 жовтня, відбулася установча конференція руху «20 січня» (дата проведення першого референдуму про надання Криму автономії). Як було сказано на цій конференції, «ми повинні підняти всіх кримчан на відміну акта 1954 року». Учасники установчої конференції звернулися до Верховної Ради Кримської АРСР з вимогою розглянути питання на сесії Верховної Ради Криму, яка планується на 23 жовтня. На думку учасників конференції, необхідно прийняти на сесії Закон про референдум і провести його до 1 грудня. Навіщо так поспішати? Як сказав професор Сагатовський, один з лідерів руху, «если мы на украинском референдуме 1 декабря скажем «да» независимости Украины, мы подпишем себе приговор». В цей же день республіканська громадсько-політична газета «Крымская правда» (нещодавно — орган рескому КПУ) надрукувала статтю за підписом заступника редактора М. Бахарєва (він же і підписав номер як виконуючий обов'язки головного редактора) під заголовком «Захотят ли крымчане жить под жовто-блакитным флагом?». В цій статті М. Бахарєв стверджує: «В течение этого года под давлением националистически настроенных кругов, жаждущих украинской «самостийности», парламент сдавал одну позицию за другой. Одновременно в республике, особенно в западных областях, идет нагнетание антирусских, антимосковских настроений, в настоящий националистический шабаш вылился киевский митинг интеллигенции, названный красивым древнерусским словом «вече». Кандидат в президенты В. Чорновил заявил, что не согласен с передачей ракет с ядерными боеголовками России. Только что утвержденный министр обороны Украины выразил недовольство тем, что Министерство обороны союза не согласовало с ним назначение командующего Черноморским флотом (кстати, флот этот исторически является российским, а сейчас базируется на территории 5 союзных республик). Очевидно, вместе с ядерным оружием хочется иметь и подводную лодку в степях Украины... Близится 1 декабря. Из столицы независимой Украины раздаются грозные окрики парламентариев-демократов и призывы прихлопнуть автономию, проучить крымских сепаратистов. Крыжановский, назначенный послом в Москву, поучает Травкина и Попова: занимайтесь своими делами, не лезьте в Крым — мы с ним сами разберемся. И разберутся. Даже можно себе представить, как». Автор робить висновок: щоб народ не став заложником нечистої політичної гри, терміново потрібен новий референдум.

Неважко зрозуміти, що атака в газеті розрахована на сесію Верховної Ради КАРСР. Шкода, що лідери українських партій, народні депутати, які користуються повагою на Україні і в Криму, не реагують на події. В деяких кримських газетах проводиться опит населення: в складі України, союзу, чи самостійною республікою бути Криму. Відповіді на експрес-анкету свідчать: єдиної точки зору немає. В силу тої обставини, що в Криму більшість мешканців — росіяни, більша частина висловлюється за приєднання до Росії. Але велика частина висловлюється і за автономію в складі України, і за повну самостійність. Таким чином, під час референдуму «чистої» перемоги не буде. Частина населення, яка програє, буде почувати себе приниженою і чекатиме реваншу. Та і ця обставина мало хвилює політиків, які розігрують кримську карту. По суті немає жодної економічної розробки, яка б прогнозувала подальший розвиток подій у випадку того чи іншого рішення, жодного аналізу того, що реально отримають мешканці Криму.

Тому вкрай необхідно зняти інформаційну блокаду Криму, пояснити жителям півострова, що відбувається на Україні. Інакше ігри безпринципних політиків приведуть до непередбачених наслідків.

До речі, на засіданні Президії Верховної Ради КАРСР депутат Ю. Мєшков заявив: «президентская кампания — фактор нестабильности: к нам едет Чорновил — это оттуда, где действовала дивизия СС «Галичина»...»

Василь СВОЯК.
Симферополь.

Ракурс

АПОЛІТИЧНЕ КІНО

Читач, котрий хоче перевірити, банально він мислить чи ні, повинен глянути на це фото й сказати: що він бачить перед собою.

Людина з мисленням близьким до банального, скаже: акт проголошення позної незалежності київської Оболоні від Центру, що на Хрещатику, або дніпропетровської Мандриківки від Катеринінського проспекту.

А тверезомислячий скаже: кіно!

І матиме рацію. Фільм називається «Обітниця» і знімається студією імені Довженка за сценарієм і режисурою Василя Ілляшенка.

Фільм, до речі, не стільки про політику, скільки — про любов.

Фото «Укрінформ».

Кримінальна хроніка

ВИРОК ВИНЕСЕНО

Київський міський суд засудив до найвищої міри покарання — розстрілу 28-річного жителя столиці України О. Іванова, котрого визнано винним у вбивстві сина першого заступника Голови Верховної Ради України І. С. Плюща — Вадима.

Як встановило слідство, колишній робітник заводу «Арсенал», котрий ударився в ігровий бізнес, завинив своїм приятелям більше 50 тисяч карбованців. А через те, що взяти їх було ніде, вирішив піти на «мокруху». Жертві було нанесено 94 поранення спортивним шпагою. Після цього вбивця виніс з квартири фотоапаратуру, японську магнітолу, дві імпортні шкіряні куртки, інші цінні речі.

Євро-ІКС

Сучасний компромат

ОЛІМПІЙСЬКІ СЮРПРИЗИ КПУ

Що не кажіть, а живемо у цікавий час. Днями у кореспондентський пункт прийшов молодий чоловік, донедавна досить шанований у партійних колах, і прямо з порога:

— Купи компромат!

Ціна була названа пристойна. Та, оскільки бюджет власкора не передбачає подібних витрат, вдалося виторгувати лише частину. (Достовірність її підтвердила згодом і прокуратура).

Йшлося про те, що навесні нинішнього року під егідою обласного комітету КПУ було утворено товариство з обмеженою відповідальністю — виробничо-комерційну фірму «Олімп». Трон же «Олімпу» обсіли досить цікаві фігури: інспектор ЦК КПРС Сафаров, заввідділом ЦК КПУ Ткачук, керуючий справами обкому Хоптян... Від агропромтехніки — Хімич, від акціонерного комерційного банку «Україна» — Яремчук, від облагропромпостачу — Розуменко. До цієї компанії пристали також голова колгоспу «Україна» Віньковецького району Рибак та дружина першого секретаря Ярмолинецького райкому партії Любов Мазур. Очолив цей клан працівник обкому КПУ Володимир Клименко. Кожен із названих вніс від 10 до 60 тисяч карбованців для створення стартового капіталу фірми. Обком, за документами, обіцяв внести 100 тисяч, вніс насправді 49, а 27 червня і зовсім відкликав ті гроші.

Щоб приховати від очей демократичних депутатів Хмельницької міськради таке високошановане товариство, обком домігся реєстрації фірми у одному з райвиконкомів, чим грубо порушив закон.

Та на цьому «фірмачі» не зупинилися. Проте, щоб не забирати хліб у прокуратури, скажемо лише, що у підвалах обкому партії та Будинку політичної освіти не виявлено жодних ознак виробничої діяльності «Олімпу» (а саме така діяльність стояла наріжним каменем у їхньому статуті). Все у номенклатурно-партійних олімпійців звелося до другої частини — комерційної. Купували, скажімо, САКи з волгівськими двигунами, потім міняли їх у колгоспах на цукор на договірних (спекулятивних) умовах, цукор — на складну побутову техніку, а вже її за шалені гроші продавали людям. Прокуратура розбирається з олімпійцями.

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Хмельницький.

Бабин Яр

У БІЛОКАМ'ЯНІЙ ЖАЛ…

У суботу до Бабиного Яру йшли так, як 50 років тому. Відмінність полягала в тому, що цього дня кияни йшли добровільно, і далеко не всі з них були євреями.

Після виступів глав офіційних делегацій 5 вересня у Бабиному Яру прочитав свою поему «Бабин Яр» Євген Євтушенко, вперше було виконано реквієм композитора Є. Станковича на слова Д. Павличка. Уривки з «Чорної книги» І. Еренбурга та В. Гроссмана читали ізраїльський актор Х. Топол, американські — К. Робертсон та Т. Рендалл, український — Б. Ступка. Українське телебачення вело пряму трансляцію…

Вибори Президе…

ПІДПИСАНО—І ХАЙ…

Окружна виборча комісія Волинсько… № 4 по виборах президента України … збирання підписів на підтримку претен… президенти України. На території окру… реєстровано 9448 підписів на підтримк… В. Чорновола, 2885 — Л. Лук'яненка, 9…

Луцьк.

Уточнюємо…

Партія для сопрано без…

В газеті за 3 жовтня «Сільські вісті» з'явилася сенсація: у Львові створюється Українська християнська партія незалежних жінок. Мета — разом з іншими організаціями та об'єднаннями будувати незалежну соборну Україну, відроджувати християнську духовність. Газета повідомила також, що наприкінці жовтня збереться установчий з'їзд партії і що філії її уже відкрилися в багатьох регіонах України. Коли я звернувся до редакції «Сільських вістей», там повідомили, що ін…

...ЙНА РЕФЕРЕНДУМІВ?

Реалії

...заголовком ...кримчане жить ...ым фла... статті М. Баха...: «В течение ...од давлением ...ески настроен... ...жаждущих ук... самостийности», ...авал одну пози... Одновремен... ...ке, особенно ...областях, идет ...антирусских, ан... ...настроений, в ...ационалистичес... ...ился киевский ...игенции, на... ...ым древне... ...м «вече». Кан... ...денты В. Чор... ...что не согла... ...чей ракет с ...боеголовками ...ко что утвер... ...истр обороны ...азил недоволь... Министерство ...за не согласо... ...назначение ко... Черноморским ...ти, флот этот ...является рос... ...ейчас базирует... ...рии 5 союзных Очевидно, вмес... оружием хо... ...и подводную лодку в степях Украины... Близится 1 декабря. Из столицы независимой Украины раздаются грозные окрики парламентариев-демократов и призывы прихлопнуть автономию, проучить крымских сепаратистов. Крыжановский, назначенный послом в Москву, поучает Травкина и Попова: занимайтесь своими делами, не лезьте в Крым — мы с ним сами разберемся. И разберутся. Даже можно себе представить, как». Автор робить висновок: щоб народ не став заложником нечистої політичної гри, терміново потрібен новий референдум.

Неважко зрозуміти, що атака в газеті розрахована на сесію Верховної Ради КАРСР. Шкода, що лідери українських партій, народні депутати, які користуються повагою на Україні і в Криму, не реагують на події. В деяких кримських газетах проводиться опит населення: в складі України, союзу, чи самостійною республікою бути Криму. Відповіді на експрес-анкету свідчать: єдиної точки зору немає. В силу тої обставини, що в Криму більшість мешканців — росіяни, більша частина висловлюється за приєднання до Росії. Але велика частина висловлюється і за автономію в складі України, і за повну самостійність. Таким чином, під час референдуму «чистої» перемоги не буде. Частина населення, яка програє, буде почувати себе приниженою і чекатиме реваншу. Та і ця обставина мало хвилює політиків, які розігрують кримську карту. По суті немає жодної економічної розробки, яка б прогнозувала подальший розвиток подій у випадку того чи іншого рішення, жодного аналізу того, що реально отримають мешканці Криму.

Тому вкрай необхідно зняти інформаційну блокаду Криму, пояснити жителям півострова, що відбувається на Україні. Інакше ігри безпринципних політиків приведуть до непередбачених наслідків.

До речі, на засіданні Президії Верховної Ради КАРСР депутат Ю. Мєшков заявив: «президентская кампания — фактор нестабильности: к нам едет Чорновил — это оттуда, где действовала дивизия СС «Галичина»...»

Василь СВОЯК.

Симферополь.

Зворотний зв'язок

ЗАЙВИХ — ТЮ-ТЮ

«Може, у когось є зайві гроші, а у мене немає», — обурювалась наша читачка Л. Мастак з Черкащини. «7 жовтня в Україні робочий день, Конституції власної ще не маємо, а «президентський» п'ятивідсотковий податок сплачуємо. Але ж у нас ще і Президента немає. Кому гроші віддаємо?»

Так, дещо дивні речі у нас кояться. Податок «на продаж» чомусь відразу став податком «на купівлю». Президент СРСР у своєму указі цього не передбачав. Що ж до зауваження нашої читачки, ...то може ...еречити, що ...країни Пр... ...дента таки немає? І, дійсно, кому ми платимо гроші?

Стосовно «павловських» цін Голова Верховної Ради України Л. Кравчук висловився. А чи будуть нам міняти «назад» 50- та 100-карбованцеві купюри?

Жартувати можна скільки завгодно. Та, гадаю, до слів Л. Мастак: «Хоча б в Україні ті гроші лишалися, так не шкода» приєднається більшість наших читачів.

...ерина ВОРО... ...КО.

АЕС ДО НЕЗАЛЕЖНО...

Нещодавно Президент Росії Б. Єльцин видав Указ, за яким Мінатоменергопром СРСР та Держпроматомнагляд СРСР фактично ліквідуються і перетворюються у відповідні російські структури. Чи не залишаться в зв'язку з цим українські атомні електростанції «безпритульними»?

У Києві відбулася нарада за участю керівництва всіх АЕС України, представників Держпроматомнагляду, Мінатоменергопрому СРСР, начальників інспекцій Атомнагляду на АЕС. Обговорювалися можливі шляхи безпечної роботи атомної енергетики на Україні після проголошення незалежності. Учасники наради погодилися, що головні умови, за яких тільки й може бути гарантована безпека, — це наявність своїх експлуатуючої організації та органу нагляду за АЕС. Досі їх функції виконували союзні органи.

Про результати наради розповів державний міністр з питань промисловості й транспорту України В. Гладуш:

— Експлуатуючою організацією може стати концерн, що об'єднував би всі АЕС та інші організації, підприємства, діяльність яких пов'язана з атомною енергетикою. Але на його створення, безперечно, потрібен час. Тому ми звернулися в Комітет з оперативного управління народним господарством СРСР та до Державної Ради при Президентові СРСР з пропозицією, прийняття якої фактично б відстрочило виконання Указу ... близно на... це б дале... лишати у... ядерним ... лює науко... готовленн... його пост... того, всі ... лу викон... ними нор... Це надзв... безпеки.

За півт... рити таку... ганізацію... зареєстру... ли міжна... зробити ... же жодна... безпеку о... організац...

А сьо... вже пер...

Подробиці

ПОГЛЯД ОПОЗИЦІЇ

У п'ятницю, 4 жовтня, відбулася прес-конференція, на якій лідер парламентської опозиції І. Юхновський розповів журналістам про наслідки візиту делегації України в США, Канаду і Францію.

І. Юхновський висловився за збереження єдиного економічного простору в межах колишнього СРСР, але заявив при цьому, що Україні слід боятися договорів, в яких СРСР фігуруватиме як суб'єкт державності. В той же час голова Народної Ради висловив думку: Україна повинна приєднатися до так званого «плану Маршалла» — допомоги в модернізації економіки з боку Міжнародного валютного фонду та Міжнародного банку реконструкції та розвитку. Під час зустрічі голови делегації України, Голови Верховної Ради Леоніда Кравчука з головою МВФ обговорювалося питання надання кредитів Україні, де керівник МВФ висловився по цьому питанню ствердно. І. Юхновський повідомив також, що в МВФ скептично поставилися до введення на Україні чеків, які ходитимуть паралельно з карбованцями і, в свою чергу, скептично висловився щодо ефективності кредитів, якщо вони надаватимуться монополізованому Кабінету міністрів України.

— Україна сьогодні, — заявив І. Юхновський, — СРСР в мініатюрі. Помилка Кабінету міністрів республіки в тому, що він все бере на себе. Єдиний вихід зі становища і подолання кризи — децентралізація економіки.

Костянтин ПАРИШКУРА.

...урс

...ЧНЕ КІНО

Читач, котрий хоче перевірити, банально він мислить чи ні, повинен глянути на це фото й сказати: що він бачить перед собою.

Людина з мисленням близьким до банального, скаже: акт проголошення позної незалежності київської Оболоні від Центру, що на Хрещатику, або дніпропетровської Мандриківки від Катерининського проспекту.

А тверезомислячий скаже: кіно!

І матиме рацію. Фільм називається «Обітниця» і знімається студією імені Довженка за сценарієм і режисурою Василя Ілляшенка.

Фільм, до речі, не стільки про політику, скільки — про любов.

Фото «Укрінформ».

Бабин Яр

У БІЛОКАМ'ЯНІЙ ЖАЛОБИ НЕМАЄ

У суботу до Бабиного Яру йшли так, як 50 років тому. Відмінність полягала в тому, що цього дня кияни йшли добровільно, і далеко не всі з них були євреями.

Після виступів глав офіційних делегацій 5 вересня у Бабиному Яру прочитав свою поему «Бабин Яр» Євген Євтушенко, вперше було виконано реквієм композитора Є. Станковича на слова Д. Павличка. Уривки з «Чорної книги» І. Еренбурга та В. Гроссмана читали ізраїльський актор Х. Топол, американські — К. Робертсон та Т. Рендалл, український — Б. Ступка. Українське телебачення вело пряму трансляцію ...лобного ...нгу. А Центральне показувало запис змагання чергових команд з «Клубу веселих і винахідливих». Люди мають відпочити суботнього вечора. Та й не було ж таки у столиці колишньої радянської держави Бабиного Яру, навіщо й сумувати?

«Можете вважати мене аморальною людиною», — сказав Марк Захаров, відмовляючись взяти участь у роботі кінофоруму «Бабин Яр. Нетерпимість». До Києва ...рибули гості ...айже з у... світу. Моск... ...ів було серед них дуже мало...

Катерина ВОРОНЬКО.

Київ — шах...

Не відкрию секрету: колишній СРСР мав найсильнішу в світі шахову школу. Яка ж доля чекає цей вид спорту в нині суверенних державах, зокрема на Україні.

А прогнози не такі вже й похмурі. Це підтверджує II Міжнародний дитячий шаховий турнір, який проходить цими днями в приміщенні республіканського громадсько-політичного центру столиці.

Учасники турніру, а їх 116 чоловік, представляють різні республіки колишнього Союзу та Польщу. Серед них 62 юних представники України. Хоча за попередніми даними чільне місце в командній першості посідають шахісти Москви, решту призових місць впевнено тр... ки, зокре... Нонко, я... му Міжн... Польщі ...

Сьогод... лідний ... потенціа... народних... хівці с... вийти з ... федераці... ФІДЕ, і ... ме реал... дувати ... світовій ...

Не ... вість, щ... ків хтос... ників ... стане во... рони.

Але ц... Нині ж... ти шахи...

...й компромат

СЮРПРИЗИ КПУ

...онерного комер... ...у «Україна» — ...облагропромпо... ...уменко. До цієї ...стали також го... ...у «Україна» Ві... ...району Рибак ...першого секре... ...ецького райко... Любов Мазур. ...клан працівник ...У Володимир ...Кожен із назва... 10 до 60 тисяч ...для створення ...капіталу фірми. ...окументами, обі... 100 тисяч, вніс ..., а 27 червня і ...ав ті гроші.

...овати від очей ...их депутатів ...міськради та... ...оване товарист... ...мігся реєстрації ...ому з райвикон... ...грубо порушив

Та на цьому «фірмачі» не зупинилися. Проте, щоб не забирати хліб у прокуратури, скажемо лише, що у підвалах обкому партії та Будинку політичної освіти не виявлено жодних ознак виробничої діяльності «Олімпу» (а саме така діяльність стояла наріжним каменем у їхньому статуті). Все у номенклатурно-партійних олімпійців звелося до другої частини — комерційної. Купували, скажімо, САКи з волговськими двигунами, потім міняли їх у колгоспах на цукор на договірних (спекулятивних) умовах, цукор — на складну побутову техніку, а вже її за шалені гроші продавали людям. Прокуратура розбирається з олімпійцями.

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Хмельницький.

Вибори Президента

ПІДПИСАНО—І ХАЙ ЇМ ГРЕЦЬ

Окружна виборча комісія Волинського виборчого округу № 4 по виборах президента України розглянула результати збирання підписів на підтримку претендентів на кандидатів у президенти України. На території округу на 1 жовтня було зареєстровано 9448 підписів на підтримку Л. Кравчука, 6555 — В. Чорновола, 2885 — Л. Лук'яненка, 965 — В. Пилипчука.

Богдан БЕРЕКЕТА,
журналіст.

Луцьк.

Уточнюємо

Партія для сопрано без підтвердження

В газеті за 3 жовтня «Сільські вісті» з'явилася сенсація: у Львові створюється Українська християнська партія незалежних жінок. Мета — разом з іншими організаціями та об'єднаннями будувати незалежну соборну Україну, відроджувати християнську духовність. Газета повідомила також, що наприкінці жовтня збереться установчий з'їзд партії і що філії її уже відкрилися в багатьох регіонах України. Коли я звернувся до редакції «Сільських вістей», там повідомили, що інформація — «якийсь офіціоз», тобто Укрінформу. У Львові були дуже здивовані фактом створення подібної партії. У юридичному відділі облвиконкому документів та програми партії ще не бачили, а в протокольному порадили звернутися до голови Християнської партії Миколи Бойка. Останній заявив, що про партію не чув, хоча ідею її створення висловлювала дружина народного депутата України Михайла Гориня — її тоді не підтримали...

К. П.

Освіта

З'ЇЗД У СТИЛІ МОДЕРН

Сьогодні в Одесі почався II з'їзд творчої Спілки вчителів СРСР.

Відразу зауважу, на попередньому засіданні оргкомітету обговорювалася і нова назва організації, яку повинне затвердити «одеське» зібрання. Остаточний варіант, винесений на розсуд делегатів, звучить так: «Конференція творчих Спілок учителів (КТСУ)».

Та й взагалі вирішено провести з'їзд у зовсім іншому, ніж попередні, стилі. Напередодні вчителі-новатори виступили перед одеситами з лекціями, взяли участь у дискусіях, педрадах, семінарах, кошти від яких переказали у фонд фінансування з'їзду. Творча Спілка відмовилася й від довгої, нудної звітної доповіді. Натомість відомий грузинський педагог-новатор Ш. Амонашвілі виступив з коротким резюме про роботу центральної ради Спілки, а її члени — з суттєвими доповненнями. Головними в роботі з'їзду стануть проблемні секції, групи, де кожен зможе висловити свою точку зору щодо майбутнього освіти.

Про роботу форуму читайте в наступних номерах «Голосу України».

Катерина КІНДРАСЬ.

НЕ...

Палат... прапором... тральній... центру ... му у су... ня сесії... родних ... протесту... яке не ... ки коли... рівникам... з держ... Голодов... ставник ... тії Укра... секретар... ньої газ... та предс... Республі... бітник К...

Вони ... ги: скла...

ГОЛОС Україн...

...й зв'язок

...ВИХ — ...-ТЮ

...когось є зайві ...мене немає», — ... наша читачка ... Черкащини. «7 ...країні робочий ...туції власної ще ...а «президентсь-...дсотковий пода-...ю. Але ж у нас ...дента немає. Ко-...даємо?»

...дивні речі у нас ...одаток «на про-...ь відразу став ...купівлю». Пре-...Р у своєму указі ...редбачав. Що ж ...ня нашої читач-...може ...еречити, ...и П...дента та-... дійсно, кому ми ...ші?

...«павловських» ...Верховної Ради ... Кравчук висло-... будуть нам мі-...» 50- та 100-... купюри?

...и можна скільки ..., гадаю, до слів ...«Хоча б в Украї-...ишалися, так не ...єднається біль-... читачів.

...ВОРО...КО.

...И НЕМАЄ

...ого ...нгу. А ... показувало за-...я ...чергових ко-...бу» веселих і ви... Люди мають ві-...ютнього вечора. ...о ж таки у сто-...ньої радянської ...бину Яру, наві-...ним?

... вважати мене ... людиною», — ...Захаров, від-... взяти участь у ...форуму «Бабин ...мість». До Киє-...гості ...айже з ... Моск...в було ...уже мало...

... ВОРОНЬКО.

...М ГРЕЦЬ

...иборчого ... округу ...нула результати ...на кандидатів у ... жовтня було за-...равчука, 6555 — ... Пилипчука.

...н БЕРЕКЕТА, журналіст.

...твердження

...«якийсь офіціоз», ...форму. У Львові ...здивовані фактом ...дібної партії. У ... відділі облвикон-...нтів та програми ... бачили, а в про-...порадили зверну-...ови Християнської ...ні Бойка. Останній ...ро партію не чув, ... створення вислов-...ина народного де-...ни «Михайла Гори-...не підтримали...

...К. П.

АЕС ДО НЕЗАЛЕЖНОСТІ НЕ ГОТОВІ

Нещодавно Президент Росії Б. Єльцин видав Указ, за яким Мінатоменергопром СРСР та Держпроматомнагляд СРСР фактично ліквідуються і перетворюються у відповідні російські структури. Чи не залишаться в зв'язку з цим українські атомні електростанції «безпритульними»?

У Києві відбулася нарада за участю керівництва всіх АЕС України, представників Держпроматомнагляду, Мінатоменергопрому СРСР, начальників інспекцій Атомнагляду на АЕС. Обговорювалися можливі шляхи безпечної роботи атомної енергетики на Україні після проголошення незалежності. Учасники наради погодилися, що головні умови, за яких тільки й може бути гарантована безпека, — це наявність своїх експлуатуючої організації та органу нагляду за АЕС. Досі їх функції виконували союзні органи.

Про результати наради розповів державний міністр з питань промисловості й транспорту України В. Гладуш:

— Експлуатуючою організацією може стати концерн, що об'єднував би всі АЕС та інші організації, підприємства, діяльність яких пов'язана з атомною енергетикою. Але на його створення, безперечно, потрібен час. Тому ми звернулися в Комітет з оперативного управління народним господарством СРСР та до Державної Ради при Президентові СРСР з пропозицією, прийняття якої фактично б відстрочило виконання Указу Б. Єльцина приблизно на півтора року. А це б дало можливість не залишати українські АЕС поза ядерним циклом, який охоплює наукові дослідження, виготовлення ядерного палива, його постачання тощо. Крім того, всі етапи ядерного циклу виконувалися б за союзними нормами й правилами. Це надзвичайно важливо для безпеки.

За півтора року треба створити таку експлуатуючу організацію, яку можна було б зареєструвати, яку б визнали міжнародні органи. Це зробити конче потрібно. Адже жодна країна не довіряє безпеку своїх АЕС будь-якій організації з-поза її меж.

А сьогодні атомні станції вже переоформлюються у власність України. І ця робота має бути закінчена до початку наступного фінансового року.

Щодо нагляду за АЕС, то Південно-Західний округ союзного Атомнагляду, управління якого розташоване в Києві, буде реформований в Державний комітет України, головою його призначено М. Штейнберга.

Коли ж матимемо діючу експлуатуючу організацію і свій орган нагляду за АЕС, а в Росії будуть ядерний департамент та корпорація підприємств усього ядерного циклу, які вони збираються створити, складемо з ними відповідні договори.

Олексій БРЕУС,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Подробиці

ПОГЛЯД ОПОЗИЦІЇ

У п'ятницю, 4 жовтня, відбулася прес-конференція, на якій лідер парламентської опозиції І. Юхновський розповів журналістам про наслідки візиту делегації України в США, Канаду і Францію.

І. Юхновський висловився за збереження єдиного економічного простору в межах колишнього СРСР, але заявив при цьому, що Україні слід боятися договорів, в яких СРСР фігуруватиме як суб'єкт державності. В той же час голова Народної Ради висловив думку: Україна повинна приєднатися до так званого «плану Маршалла» — допомоги в модернізації економіки з боку Міжнародного валютного фонду та Міжнародного банку реконструкції та розвитку. Під час зустрічі голови делегації України, Голови Верховної Ради Леоніда Кравчука з головою МВФ обговорювалося питання надання кредитів Україні, де керівник МВФ висловився по цьому питанню ствердно. І. Юхновський повідомив також, що в МВФ скептично поставилися до введення на Україні чеків, які ходитимуть паралельно з карбованцями і, в свою чергу, скептично висловився щодо ефективності кредитів, якщо вони надаватимуться монополізованому Кабінету міністрів України.

— Україна сьогодні, — заявив І. Юхновський, — СРСР в мініатюрі. Помилка Кабінету міністрів республіки в тому, що він все бере на себе. Єдиний вихід зі становища і подолання кризи — децентралізація економіки.

Костянтин ПАРИШКУРА.

Прогноз

Київ — шахова столиця?

Не відкрию секрету: колишній СРСР мав найсильнішу в світі шахову школу. Яка ж доля чекає цей вид спорту в нині суверенних державах, зокрема на Україні.

А прогнози не такі вже й похмурі. Це підтверджує II Міжнародний дитячий шаховий турнір, який проходить цими днями в приміщенні республіканського громадсько-політичного центру столиці.

Учасники турніру, а їх 116 чоловік, представляють різні республіки колишнього Союзу та Польщу. Серед них 62 к них представники України. Хоча за попередніми даними чільне місце в командній першості посідають шахісти Москви, решту призових місць впевнено тримають наші земляки, зокрема киянин Артур Нонко, який на попередньому Міжнародному турнірі в Польщі розділив 3 і 4 місця.

Сьогодні Україна має солідний шахово-спортивний потенціал — двадцятьох міжнародних гросмейстерів. Фахівці стверджують: варто вийти з Всесоюзної шахової федерації та вступити до ФІДЕ, і наша збірна матиме реальний шанс претендувати на перше місце в світовій шаховій першості.

Не виключена можливість, що через кілька років хтось з нинішніх учасників дитячого турніру стане володарем шахової корони.

Але це — в майбутньому. Нині ж головне — розвивати шахи, частіше проводити подібні турніри, обмінюватися досвідом. Хоча перешкод ще немало. І найголовніша з них — фінансова. Доводиться постійно шукати спонсорів. Ос... нині значну допомогу надали комерційний центр «Магістр» і науково-виробниче об'єднання «Ріка». Та й керівництво республіканського громадсько-політичного центру дозволило безкоштовно використовувати приміщення для проведення турніру.

Варто додати: подібний Міжнародний шаховий турнір проходить у Києві вдруге. Будемо сподіватися, що місто над Дніпром та й вся Україна стануть центром підготовки майбутніх шахових чемпіонів.

Володимир ТЕТЕРУК.

Освіта

З'ЇЗД У СТИЛІ МОДЕРН

Сьогодні в Одесі почався II з'їзд творчої Спілки вчителів СРСР.

Відразу зауважу, на попередньому засіданні оргкомітету обговорювалася і нова назва організації, яку повинне затвердити «одеське» зібрання. Остаточний варіант, винесений на розсуд делегатів, звучить так: «Конференція творчих Спілок учителів (КТСУ)».

Та й взагалі вирішено провести з'їзд у зовсім іншому, ніж попередні, стилі. Напередодні вчителі-новатори виступили перед одеситами з лекціями, взяли участь у дискусіях, педрадах, семінарах, кошти від яких переказали у фонд фінансування з'їзду. Творча Спілка відмовилася й від довгої, нудної звітної доповіді. Натомість відомий грузинський педагог-новатор Ш. Амонашвілі виступив з коротким резюме про роботу центральної ради Спілки, а її члени — з суттєвими доповненнями. Головними в роботі з'їзду стануть проблемні секції, групи, де кожен зможе висловити свою точку зору щодо майбутнього освіти.

Про роботу форуму читайте в наступних номерах «Голосу України».

Катерина КІНДРАСЬ.

Ще одна голодовка

НЕ ДАЮТЬ ЖИТТЯ РАДАМ

Палатка під синьо-жовтим прапором з'явилася на центральній площі обласного центру напроти облвиконкому у суботу після закінчення сесії обласної Ради народних депутатів на знак протесту проти її рішення, яке не дало належної оцінки колишнім партійним керівникам області у зв'язку з державним переворотом. Голодовку оголосили представник Демократичної партії України, відповідальний секретар міської «Вечірньої газети» С. Запорожан та представник Української Республіканської партії, робітник Ю. Рогало.

Вони висунули такі вимоги: складання депутатських повноважень колишніми партійними керівниками Целих, Щербиною, Мясникиним, Кондратенком, Крючковим, Мусієнком, Марамзовим, Тарасенком; відставка членів облвиконкому Кривого і Сухомліна, реорганізація облвиконкому, засудження колишнього обкому КПУ за підтримку дій ДКНС.

Голодуючі вимагають також від Верховної Ради ліквідувати інститут обласних Рад, замість яких призначити уповноважених Президента з невеликим штатом працівників.

Ніна ПТАШКІНА.
Кіровоград.

Щось новеньке!

ЕСКАЛАТОР У БОЖОМУ ХРАМІ

Суперсучасний православний храм постане у Харкові. У проекті московських архітекторів передбачено конференцзал, диспетчерський пункт і навіть ескалатори. Замовник солідний — підприємство «Інтерсервіс». Допомогти беруться земляки з Канади та Австралії, є надія й на наших віруючих. Завершити будівництво планується до 2000-го року, і це реально: будматеріали, приміром, постачатиме за комерційними цінами Нововодолазький цегельний завод, де вже освоєно зарубіжні технології. Знайшлися й підприємства, готові відлити дзвони. А розписуватимуть храм відомі митці, серед яких Ілля Глазунов. Міська влада виділила для храму 5 гектарів землі, а митрополит Харківський і Богодухівський Никодим освятив закладення першого каменя будови. Храм зведеться на «умовному кордоні» між Україною й Росією, символізуючи єдність двох народів.

Інна ТИХОНОВА.

ПОГОДА

9—10 жовтня на Україні сухо, тепло, вітер східний, 3—8, у південних областях 7—12 метрів на секунду. Температура вдень 18—24, на півдні до 26, вночі 4—9, у південній частині 10—15 градусів.

По Київській області сьогодні вдень без опадів, вітер східний, 3—8 метрів на секунду. Температура 19—24 градуси.

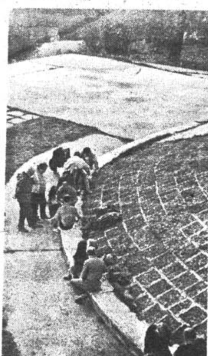

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Черговий по випуску новин Віталій ЖЕЖЕРА. Тел. 441-86-20.

З ПОЧАТКУ РОКУ РЕДАКЦІЯ ОДЕРЖАЛА 19.600 ЛИСТІВ

Кого захищати!

НАПИШІТЬ СИНАМ...

Ви пам'ятаєте танки на вулицях Москви і те полегшення, яке оволоділо всіма нами, коли надійшло повідомлення, що армія не стала стріляти в свій народ, а повернулася в казарми.

По телевізору я бачив такий епізод: жінка обняла за плечі солдата, щось тихо йому говорила, а навколо кричали, що він стрілятиме. Жінка тихо, але твердо, сказала: «Ні, він не стрілятиме! Всі вони не стрілятимуть!».

Я звертаюсь до матерів України, чиї діти служать у армії: напишіть своїм синам листи, напишіть кожна, що ви йому вірите, що ваш син не стрілятиме в народ, де б він не служив. І якщо він не виконає вашого наказу, то йому не буде материнського прощення.

Я звертаюсь до дівчат, чиї хлопці служать в армії. Напишіть їм, якщо вони стрілятимуть у дівчат там, де вони служать, то можуть прийти чужі солдати і теж будуть стріляти у вас. Нехай кожен солдат пам'ятає, що для нього може бути тільки один наказ: захищати свій народ, свою батьківщину, свою Україну!

В. ЛЕВЧЕНКО.
Київ.

Схаменіться

ТРИМАЙСЯ, КАТАНІ!

АБО ЯК ОДНЕ БЕЗЗАКОННЯ ПОРОДЖУЄ БЕЗЛІЧ ІНШИХ

СПОЧАТКУ майже детективна хроніка.

Нічна засада не вдалась. Лише випадковість врятувала життя вчителеві-пенсіонерові Ф. Римарю. Міліція не відреагувала. Чотири рази нападав на нього односельчанин І. Сидоренко. Кримінальну справу відкладено до невідомих часів. Наприкінці серпня той самий І. Сидоренко не пустив до магазину Ф. Римаря, а потім з молотком у руках гнався за ним вулицею з гучним: «Уб'ю!» Жбурнув молоток — на щастя не влучив. У кінці того ж дня він наздогнав на автомобілі Федора Васильовича, заніс ломик для удару по голові... Ломик влучив по руці, якою прикрився потерпілий. Через два дні після цього хтось уночі перебив хребет, поламав ребра прив'язаному бичку Ф. Римаря. Нещасну тварину ніхто не міг захистити. На чергову заяву до райвідділу міліції почув у відповідь від начальника: «Я викличу Сидоренка і поговорю з ним. Що він скаже — передам вам». Коментарі зайві.

Ще до всіх цих недавніх подій голова виконкому Борщівської сільради Г. Масютенко при свідку заявила: «Ф. Римарю ломиком обов'язково буде проламано голову». Ось з ким треба поговорити начальникові міліції, звідки бере свій початок терор проти Ф. Римаря? Не стану стверджувати. Хай у цьому розберуться ті, кому належить. Але на підтвердження тісного зв'язку з цими подіями сільради наведу один документ.

У березні ще минулого року на бланку виконкому сільради його голова Г. Масютенко і секретар В. Черепанська підписали відношення головному лікареві Радомишльської райлікарні. Цей документ вважаю слід навести повністю: «Виконком Борщівської сільської Ради народних депутатів просить госпіталізувати психічно хворого Римаря Федора Васильовича, який під час підготовки до виборів займався шантажем кандидатів у депутати, збирав підписи у жителів села з різними наклепами на членів виконкому, членів дільничної виборчої комісії.

Перед виборами викликав з обласного виконавчого комітету комісію по перевірці готовності дільничної та сільської виборчих комісій до виборів, а в день виборів проводив агітацію. В даний час перестрічає членів сільської виборчої комісії, обзиває їх нецензурними словами і не раз, а по декілька разів на день, навіть додому прибігає. Це призводить до стресового стану членів комісії, які приходять жалітися у виконком сільської Ради. І тому виконком сільської Ради просить госпіталізувати Римаря Ф. В.».

Ось так. Щоб не ліз не в свою справу. А ми дивуємося сталінським, брежнєвським часам.

До лікарні він тоді не потрапив. Треба віддати належне головлікареві О. Черню, який відповів сільвиконкому, що їхній бунтівник не потребує за психічним станом госпіталізації.

Попри найрізноманітніші «перешкоди» Ф. Римаря, вибори у Борщеві відбулися. І головою виконкому сільради було обрано Г. Масютенко. Але Федір Васильович не вгамовується, надсилає до різних інстанцій листи про порушення Закону про вибори, про незаконне обрання Г. Масютенко. Справно одержує відписки — нічого подібного, все правильно. Махнув би рукою, можливо, Ф. Римар на ті вибори, якби не зіткнувся зі стилем керівництва радянської влади.

Найвиразніше проявився він на торгівлі тутешніми магазинами промисловими і продовольчими товарами. «Поліз» він у всі тонкощі розподілу товарів у селі як голова громадської комісії по розподілу та контролю за продажем товарів. Як і раніше, на всі свої усні й письмові сигнали одержує відписки, погрози, образи.

У травні нинішнього року Ф. Римар привіз листа до нашої редакції. Після публікації замітки «Чия влада в Борщеві?» надійшла відповідь заступника голови Житомирської обласної Ради народних депутатів С. Рашевського. В ній у категоричній формі стверджується, що порушень правил торгівлі в селі не виявлено, грубих порушень законодавства про вибори також не встановлено. Перевірялося це не однією комісією і все, мовляв, в ажурі.

Комісій, справді, в Борщеві було багато. Тільки толку від них мало. Лише завідуюча оргвідділом Радомишльського райвиконкому Г. Чубенко в доповідній голові райвиконкому повідомила про виявлені нею досить серйозні недоліки. Вона не знайшла в сільраді протоколів про висунення громадян до складу сільської виборчої комісії. Помітила, що підписи деяких членів комісії на протоколах реєстрації кандидатів у депутати не відповідають протоколам реєстрації депутатів. Виникли в неї сумніви щодо висунення кандидатів у депутати до сільради в більшості округів. А відтак голову сільвиконкому обрано незаконно. Г. Чубенко просила голову райвиконкому доручити районній виборчій комісії вивчити роботу Борщівської сільської виборчої комісії і прийняти відповідне рішення. Інші ж комісії чомусь не знайшли порушень.

Не виявили ніяких зловживань у магазинах, окрім відсутності обліку виїзної торгівлі на фермах і тракторному стані, і працівники обласної Ради. А обласна прокуратура встановила, що в господарчому магазині вони є, і по фактах порушено кримінальну справу, проводиться розслідування, яке взято прокуратурою під контроль. Про це письмово повідомив Ф. Римарю старший прокурор відділу обласної прокуратури Ю. Очич.

Ось чому так набрид Ф. Римар декому в Борщеві своїми скаргами. Погрози, залякування на нього не діють. Тому в хід пущено молотки й ломики. Ф. Римар не впав у відчай. Він не збирається здаватися, відмовлятись від своїх принципів: все повинно робитися чесно, справедливо, на законних підставах. А тим паче коли йдеться про роботу органу влади, сільську торгівлю. Бо ж у селі всі все бачать. Там не тільки шила — голки в мішку не сховаєш.

Втім у Борщеві розчарувалися в пошуках правди. Відкрито подейкують про міцний зв'язок тутешнього керівництва з районним, обласним, називають це мафією. Ф. Римаря — своїм Катані. Щоправда, цей герой відомого італійського кінофільму боровся з мафією переважно один. Ф. Римаря підтримало 40 односельчан, які підписали листа до редакції у відповідь на лист С. Рашевського з обласної Ради, на захист свого Катані.

Цікаво, скільки буде підписів у відповідь на цю кореспонденцію? Якою вона буде? І, може, дочекається її Ф. Римар ще живим?

Яків ГАЛЬЧЕНКО, редактор відділу листів і соціологічної інформації.

Самотні

ВІДГУКНІТЬСЯ, ДОБРІ ЛЮДИ!

Є не тільки діти-сироти, є ще й старі люди-сироти. Це ті, у кого немає дітей і на старості вони залишились одинокими. Гірко, але це якраз ми. Нам обом уже за вісімдесят, держава нам виділила гарні пенсії, але ми хворі, безпомічні, кожен день потребуємо чиєїсь допомоги. Ми вирішили через газету звернутися до тих, хто погодився б приїхати до нас на постійне проживання, щоб ми могли спокійно дожити до смерті та щоб було кому поховати нас по-людськи і могилу доглянути.

Ми живемо у гарному місці, у нас чудова природа, і річка протікає поруч, маємо п'ятнадцять соток городу. Можна і хату будувати. Звертаємося до добрих людей, може, хтось і відгукнеться.

С. ГОРБАНЬ.
Київська область.

Від редакції: адреса С. Горбаня знаходиться у відділі листів.

Нуль уваги

ЧИ СПРАВДІ ДОРОГА ВИННА?

Ми одержали відповідь на критичну публікацію нашого дописувача Л. Григор'єва, вміщену 7 серпня на сторінці «З пошти редакції». Нагадаю коротко її зміст. До села Пудлівців, що розташоване за тричотири кілометри від Кам'янця-Подільського, не ходить рейсовий автобус. Районне начальство ніяк не може вирішити це питання. «Спочатку начальство називало таку причину: погана дорога. Дорога таки й справді була поганою. Але торік районні шляховики зробили дорогу до села, обладнали зупинку, і пудлівчани полегшено зітхнули: «Нарешті!». Та недовгою була їх радість, бо вже більш як півроку автобус до нашого села не ходить», — писав Л. Григор'єв.

І ось відповідь на цю публікацію. Заступник генерального директора Хмельницького територіально-виробничого об'єднання автомобільного транспорту повідомляє, що «на цьому відрізку шляху не забезпечується безпека перевезення пасажирів». Бо тут «введено рух технологічного транспорту марок БілАЗ, КрАЗ». Мається на увазі, мабуть, транспорт, що працює на збиранні урожаю. А питання про відновлення руху автобусів до Пудлівців, запевняє заступник генерального директора об'єднання, буде вирішено після закінчення руху технологічного транспорту, який пролягає одним маршрутом з автобусом.

З відповіді можна зробити висновок, що тільки на Хмельниччині «технологічний транспорт» рухається одними дорогами з автобусами, легковими автомобілями, а в інших місцевостях функціонують дві дороги: одна — для автобусів, друга — для вантажних машин. Хоч ми такої розкоші на дорогах не помічали. Може, керівники автотранспортних підприємств інших областей поділяться досвідом, як поєднати рух автобусів і «технологічного транспорту» на одній дорозі? Адже і те, і інше вкрай необхідне людям.

Дуже хотілося б, щоб відповіддю на цю публікацію був не черговий лист-відписка, а черговий рейсовий автобус до Пудлівців.

Марія ДАВИДЕНКО, кореспондент «Голосу України».

Ми — українці

Не чути рідного слова

Шостий рік перебудовуємось, минув рік з часу прийняття Закону про мови на Україні, а все залишилось, як було. Вчителі-українці навчають дітей не своєю мовою, не чути рідного слова ні на виробництві, ні в побуті. А якщо звернешся до посадової особи в державній установі українською мовою, побачиш іронічну, презирливу посмішку.

Як на сміх, у Маріуполі відкрили аж чотири українських класи. І це на двісті п'ятдесят тисяч українців, що живуть у місті! А в Донецьку з великими труднощами відкрили одну школу з українською мовою навчання на півмільйона українців, що там проживають.

А про те, що земля нинішньої Донецької області споконвіку належала українському народові, свідчень багато. На узвищах Донецького степу і тепер зустрічаються залишки могил, на яких стояли сторожові вежі запорозьких козаків, що сповіщали на Січ про появу ворожого війська. Про це свідчать і назви сіл, що збереглися з тих давніх часів: Козацьке, Запорожець, Чумаки. А в очереті степової річки Кальміус козаки ховали свої човни. Так було колись...

П. ЯРОШ, учасник війни, ветеран праці.
Маріуполь Донецької області.

Просимо

У ЄДНАННІ ВАША СИЛА

Дорогі депутати, представники різних партій! Звертаємося до вас з проханням — заради щасливого майбутнього України, її справжньої незалежності забудьте всі свої образи і об'єднайтеся! Пам'ятайте, що народ за вами стежить і знає, хто є хто і що він думає. Україна ніколи не забуде турботи про неї, про незалежність нашої землі.

За дорученням пенсіонерів, ветеранів війни і праці

С. СОТНИК.
Чернігів.

UNIVERSITY OF CAMBRIDGE

CAMBRIDGE OVERSEAS TRUST

SOROS CAMBRIDGE SCHOLARSHIPS

in the Social Sciences and the Humanities

FOR THE UKRAINE

October 1992

In collaboration with the Soros Foundation, the Cambridge Overseas Trust offers up to three Scholarships to enable outstanding students from the Ukraine to pursue a one-year taught postgraduate course which may, in appropriate cases and according to subject, lead to a Masters degree at the University of Cambridge from October 1992.

Citizens of the Ukraine who have obtained, not more than two years ago, a first degree with high grades from a recognised university or its equivalent are eligible to apply. The Scholarships, tenable for one academic year, will cover the University Composition Fee at the overseas rate, approved College fees, a maintenance allowance sufficient for a single student, and a return airfare.

All applicants must complete a Preliminary Application Form. Preliminary Application Forms can be obtained from, and must be returned to, the **Ukrainian-American Renaissance Foundation, Artema Street, 46, Kiev 254053, Ukraine, BY 10 NOVEMBER 1991.**

БОЛГАРІЯ НАПЕРЕДОДНІ ВИБОРІВ

Ситуація

У другу неділю жовтня в Болгарії відбудуться вибори до Народних зборів та в органи місцевої влади. Хто претендує на успіх?

Про це пише нам із Софії Василь ЖУКІВСЬКИЙ — претендент на посаду власного кореспондента «Голосу України» по Болгарії. Йому 38 років. Народився на Буковині. Вчився на факультеті журналістики Львівського університету. За сімейними обставинами переїхав до Софії, де й закінчив навчання. Працює в агентстві «Софія Пресс».

Економічна криза в Болгарії продовжує загострюватися. Зростає безробіття. Знижується виробництво, оскільки підприємства не забезпечені сировиною та матеріалами, здебільше радянськими. Падає купівельна спроможність населення. Ціни підскочили в п'ять—десять разів, а заробітна плата з компенсацією — лишень в три рази. Захід обіцяє кредити, і вже навіть дещо надає, але це — крапля в морі. Та й соціалістична більшість в парламенті насторожує закордонні банки, отже, вони не спішать бути щедрішими.

«Ми маємо всі шанси отримати більшість у парламенті і швидшими темпами реалізувати ті реформи, на дорозі яких стояли соціалісти — колишні комуністи», — заявив на прес-конференції в Софії лідер опозиції — Союзу демократичних сил (СДС) Філіп Дімітров.

Рейтинг Болгарської соціалістичної партії (колишньої комуністичної) різко падає, особливо у світлі подій в СРСР. Соціалісти, як з'ясувалося, на ділі залишилися прокомуністичною партією. В перший день заколоту в Москві лідер БСП Александр Лілов, посилаючись на брак інформації, не засудив спробу державного перевороту.

Популярність соціалістів падає ще й тому, що їм не вдалося виконати свої передвиборні обіцянки. Уряд соціаліста Андрія Луканова ще восени минулого року був змушений подати у відставку як неспроможний об'єднати країну навколо ідеї переходу до ринку. Йому просто не вірили, бо він багато років входив в оточення Тодора Живкова, і це завдяки його діяльності в зовнішньоекономічній сфері Болгарія заборгувала Заходу 12 мільярдів доларів.

На більшість у новому парламенті претендує СДС і БСП. Торік на виборах до Великих народних зборів за СДС голосували столиця, великі промислові центри, інтелігенція, молодь, а за БСП — селяни, пенсіонери. Нині соціальна база цих двох політичних сил приблизно та ж сама. Щоправда, авторитет соціалістів, безперечно, зменшиться на фоні московського заколоту і невиконаних тогорічних обіцянок, а СДС — збільшиться. Опозиція могла мати більше прихильників, якби не тактичні суперечності всередині цієї організації-коаліції (аналога Народного руху України). Тепер СДС розділився на СДС-рух, СДС-центр і СДС-лібералі. За кого ж будуть голосувати розчаровані в СДС? У всякому разі, не за БСП.

Нещодавно тут об'єдналася сільська партія, одна частина якої була самостійною, а друга — входила до складу СДС. Спостерігачі вважають, що це буде третя політична сила в майбутньому парламенті, за яку, до речі, голосуватимуть селяни, обмануті соціалістами.

У Болгарії проживає майже 1 мільйон турків. Торік, віддавши свої голоси за Рух за права і свободи, вони здобули в парламенті 12 місць. Сьогодні ця організація хотіла б зареєструватися як партія, але суд відмовляє, посилаючись на те, що в Болгарії заборонено створювати партії на етнічній основі. Як заявив лідер Руху Ахмед Доган, в противному разі «ми створимо коаліцію з якоюсь партією і обов'язково ввійдемо до парламенту».

Інших політичних сил, які б реально претендували на місце під парламентським сонцем Болгарії, поки що не видно.

Софія.

Голос України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ
перший заступник головного редактора

Олександр БІЛИК
заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН України

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

Погляд

МОЛОДЬ — ЗА ЧИСТЕ СЕРЕДОВИЩЕ

З такими гаслами на вулиці Будапешта вийшли студенти і школярі, які занепокоєні екологічним станом своєї країни.

Фото ТАРС.

Експрес-новини

Сьогодні у Відні розпочинається міжнародна конференція з питань військових доктрин. Учасники — представники багатьох країн світу переглядатимуть свою воєнну стратегію, зокрема, у світлі широких мирних ініціатив, запропонованих президентами США та СРСР. У роботі конференції візьме участь делегація Радянського Союзу.

* * *

Світове співтовариство продовжує обговорення нових пропозицій президента М. Горбачова щодо скорочення тактичних ядерних озброєнь. Багато які країни висловлюють точку зору, що радянський президент у деяких питаннях запропонував зробити значно більше, ніж його американський колега.

* * *

Незважаючи на недавно підписану в Гаазі угоду про перемир'я, воєнні дії в Югославії не припиняються.

Президія Югославії виступила з повідомленням, в якому засуджується позиція міністрів закордонних справ країн — членів ЄС, які заявили, що відмовляються визнавати рішення колективного органу влади СФРЮ, який працює в неповному складі. У повідомленні було сказано, що перехід Президії на режим роботи в умовах безпосередньої воєнної небезпеки — її обов'язок і разом з тим внутрішня справа, яка не підлягає іноземній верифікації.

* * *

Завтра в Сантьяго-де-Куба відкривається IV з'їзд Комуністичної партії Куби. За повідомленням організаційної комісії, з'їзд «має стати кульмінаційною точкою процесу підготовки партії і всього суспільства до бою за батьківщину і революцію».

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Відповідальний секретар Віталій Суддя.

Черговий редактор — Володимир Сіробаба.

Автори макета — Анатолій Мироничев, Євген Українець.

Випусковий — Олексій Бондаренко.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори:
Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Людмила Нєсєна, Антоніна Сильверстова, Любов Станачич, Людмила Терещук.

Верстальники:
Тетяна Балюк, Ольга Яценко, Алла Будникова, Марія Солодюк, Сергій Скаженюк.

Лінотипісти:
Наталія Позняк, Валентина Чичирко.

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ 47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 156.200

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03151961.

Спорт

ЗІРКИ ОБИРАЮТЬ «ДИНАМО»

Тридцять років тому, порушивши московську монополію, вперше чемпіоном країни став український клуб — «Динамо» (Київ). От і вирішили приурочити до цієї славної дати унікальний футбольний матч, який має пройти в столиці України, на стадіоні «Динамо», 13 жовтня. Ініціатором його проведення став «Вечірній Київ», а якщо конкретніше, його спортивний оглядач, майстер спорту, чемпіон країни з футболу 1960 року у складі динамівських юнаків Олександр Липенко.

Так от, на зелений газон стадіону вийдуть: збірна «Динамо» (Київ) різних років і збірна «Зірки космосу».

Хто ж готується до цього унікального поєдинку? Наставник господарів, заслужений тренер України Михайло Коман викличе на тренувальний збір заслужених майстрів спорту Олега Макарова, Йожефа Сабо, Юрія Войнова, Василя Турянчика, Андрія Бібу, Володимира Щегольникова, Віктора Серебрянникова, Володимира Трошкіна, Стефана Решка, Валерія Поркуяна, Євгена Рудакова, Віктора Колотова, майстрів спорту міжнародного класу — Леоніда Островського і Віталія Хмельницького, майстрів спорту — Олега Базилевича, Анатолія Сучкова, Валентина Трояновського, Володимира Ануфрієнка, Сергія Круликовського, Володимира Єрохіна, Миколу Сорокіна, Анатолія Пузача, Бориса Бєлоуса.

Іменита команда і в гостей. Її граючий тренер двічі Герой Радянського Союзу Володимир Ляхов матиме теж багато клопотів з визначенням основного складу і запасних. У його розпорядженні Герої Радянського Союзу: Віктор Афанасьєв, Вячеслав Зудов, Анатолій Березовий, Олександр Баландін, космонавти-дослідники — Юрій Маленченко, Василь Циблієв, Юрій Гідзенко, Володимир Дежуров, Талгат Мусабаєв, Юрій Усачов, кандидати в космонавти — Сергій Залетін, Сергій Возовиков, Юрій Крикун і Валерій Шаров, працівник загону космонавтів — Микола Комов, Ігор Фетисов, Іван Москвін, Юрій Таланов, Валерій Сиволап, Сергій Огарьов, Олександр Буклєєв, Володимир Гущин, Геннадій Кутилін, нарешті, десятикласник школи імені В. Комарова із «Зоряного» Денис Ядранцев — хороший воротар.

Цю інформацію про гостей надав мені батько Юрія Крикуна — Юрій Пилипович.

Є у матчу, зрозуміло, й спонсори: українське зовнішньоекономічне товариство «Інфоспорт», Центр підготовки космонавтів імені Юрія Гагаріна, футбольний клуб «Динамо» (Київ), орендне підприємство «КІСПО», акціонерне товариство «Невідомий космодром».

Частина грошей, отриманих від спонсорів та за реалізацію квитків, буде передана до фонду оздоровлення київських дітей, Центрові соціальної допомоги «Чорнобиль», на підтримку дитячих спортшкіл, ветеранів спорту.

Футбольну зустріч зірок «Динамо» і космосу планує впряму транслювати Українське телебачення. Кажуть, що збираються показати цей футбольний спектакль і кілька зарубіжних телекомпаній.

Нарешті, кілька інтерв'ю з учасниками майбутньої зустрічі.

Йожеф Сабо, граючий тренер ветеранів-динамівців:

— Дуже чекаю того вечора, коли ми зберемося разом на рідній динамівській арені: футболісти і болільники. То для багатьох з нас стане зустріччю з молодістю. Нам, зрозуміло, приємно буде познайомитися з космонавтами — людьми героїчної професії. Але нехай вони не думають, що ми поставимось до них поблажливо. Гратимемо на повну силу.

Користуючись родинними стосунками, поговорив і з майбутнім космонавтом, киянином **Юрієм Крикуном:**

— Я давній і пристрасний прихильник київського «Динамо». Вважаю, що то буде велика честь для мене вийти на матч проти видатних гравців-динамівців. Гадаю, що багато приємних хвилин переживуть і глядачі. Отож, користуючись нагодою, запрошую всіх читачів «Голосу України» — любителів футболу, прийти 13 жовтня на стадіон «Динамо»...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.